

Nr 91.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående hävande av ett mellan kronan och Västernorrlands läns landsting slutet avtal rörande försäljning till landstinget av viss kronan tillhörig fastighet; given Stockholms slott den 12 februari 1932.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlatande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

G U S T A F.

A. Rundqvist.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 februari 1932.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENE, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet Rundqvist anför:

Med skrivelse den 14 januari 1927 underställde kasernkommittén Kungl. Maj:ts prövning ett den 9 och den 21 december 1926 mellan Kungl. Maj:t och kronan genom kommittén, under förbehåll av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, å ena sidan, samt Västernorrlands läns landsting, å andra sidan, träffat preliminärt avtal angående överlåtelse å landstinget mot visst vederlag av ett område av den gamla lägerplatsen vid Sollefteå jämte å området uppförda byggnader. Ifrågavarande byggnader — tidigare använda till sjukhus — hade sedan år 1921 stått obegagnade. 1, 2, 3 och 8 §§

i avtalet — vilka innehålla det som för den förevarande frågans bedömande kan anses vara av betydelse — hade följande lydelse:

»§ 1.

Kronan överlåter och försäljer till landstinget ett markområde om högst tre hektar av Sollefteå gamla lägerplats ($6\frac{1}{4}$ seland Övergård) jämte de härå belägna sjukhusbyggnaderna, bestående av en huvudbyggnad, två fristående paviljonger och en köksbyggnad. Markområdets gränser skola enligt preliminär överenskommelse utgöras i öster av en där befintlig väg, i norr av en där förefintlig häck, i väster av en genom övningsfältet ledande väg och i söder av en där befintlig vall. I längd skall området innehålla i riktning öster—väster cirka 200 meter och i bredd i riktning norr—söder omkring 120 à 140 meter.

§ 2.

För marken skall landstinget till kronan utgiva betalning efter ett pris av 2,000 kronor per hektar.

Sjukhusbyggnaderna, vilka landstinget skall inreda för sjukvårds- eller annat socialt ändamål, skola av landstinget övertagas för ett pris av 6,000 kronor.

§ 3.

Sedan avstyckning av det markområde, som landstinget enligt § 1 skall förvärva av kronan, blivit verkställd, skall särskild avhandling upprättas mellan kronan och landstinget angående fastighetens överlåtande. Kostnaderna för avstyckning och lagfart å området bestridas av landstinget.

§ 8.

Den försålda fastigheten må av landstinget i befintligt skick tillträdas den 1 juli 1927 eller å den senare tidpunkt, som efter särskild överenskommelse kan bliva bestämd. Köpeskillingen betalas vid tillträdet.»

Sedan vederbörande myndigheter hörts i ärendet, föreslog Kungl. Maj:t uti en den 11 mars 1927 dagtecknad proposition (nr 228) riksdagen att godkänna ifrågavarande preliminära avtal ävensom medgiva, att de jämlikt avtalet inflytande försäljningsmedlen finge tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Riksdagen, som icke hade något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, anmälde i skrivelse den 11 maj 1927 (nr 185), att riksdagen godkänt avtalsförslaget.

Genom brev den 3 juni 1927 godkände härefter Kungl. Maj:t det föreslagna avtalet samt anbefalldes arméförvaltningens fortifikationsdepartement att vidtaga de åtgärder, som på grund av detsamma ankomme på kronan.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 31 december 1931 har *Västernorrlands läns landstings förvaltningsutskott* gjort framställning om återgång av ovan nämnda mellan kronan och landstinget ingångna avtal. Till stöd för denna framställning har anförts följande.

Sedan Kungl. Maj:t den 3 juni 1927, med godkännande av det omfördämda avtalet, anbefallt arméförvaltningens fortifikationsdepartement att vidtaga de åtgärder, som på grund därav ankomme på kronan, hade landstinget till svar å en från fortifikationsdepartementet den 8 juli 1927 dagtecknad skrivelse den 7 september 1927 lämnat departementet besked därom, att det ifrågavarande preliminära avtalet vore för landstinget bindande.

I det sålunda träffade avtalet hade under § 2 överenskommit, att de i

samband med markområdet av landstinget förvärvade sjukhusbyggnaderna skulle av landstinget inredas för sjukvårds- eller annat socialt ändamål. Till en början hade landstinget haft för avsikt att, efter iordningställande av de genom avtalet förvärvade sjukhusbyggnaderna, i desamma inrymma vårdplatser för såväl epidemisjuka som för kroniskt sjuka, företrädesvis från Sollefteå stad och socken jämte trakten däromkring. I sådant avseende verkställd utredning hade emellertid givits vid handen, att byggnaderna i fråga vore otillräckliga för nämnda ändamål, ett förhållande, som hade kvarstått oförändrat jämväl sedan antalet vårdplatser för de olika sjukvårdsformerna begränsats till allenast stadens och socknens beräknade behov. Därefter företagen undersökning, om och i vad mån byggnaderna lämpligen låte sig iordningställas för vård av antingen epidemiskt eller kroniskt sjuka, eventuellt annan gren av landstingets sjukvårdsväsende, hade icke medfört åsyftat resultat, huvudsakligast beroende på det högst begränsade utrymmet, som icke medgivit inrättande av nödigt antal vårdplatser för ändamålsenlig avvägning av vårdmöjligheter och driftskostnader. En senare verkställd ytterligare utredning om förefintliga möjligheter att genom ny-, till- och ombyggnader av sjukhusbyggnaden utvinna tillräckligt antal vårdplatser hade resulterat i så avsevärda byggnadskostnader, att ej heller denna utväg till byggnadernas utnyttjande låtit sig beträdas.

Med anledning härav och sedan en av landstinget år 1927 tillsatt sjukvårdskommitté i sitt till 1931 års lagtima möte med landstinget avgivna betänkande med förslag till sjukvårdens i länet ändamålsenliga ordnande för perioden 1932—1941, efter sorgfällig prövning av alla på frågan inverkan omständigheter och förhållanden, funnit sig böra avråda landstinget från att taga berörda byggnader i anspråk för något landstingets sjukvårdsändamål, samt förvaltningsutskottet i anslutning härtill för landstinget anmält, att byggnaderna ej heller lämpade sig för annan av landstinget bedriven social verksamhet, hade landstinget enhälligt den 10 september 1931 beslutat att genom försäljning på fördelaktigaste villkor i befintligt skick låta avhända sig fastigheten i fråga, i vilket sammanhang förvaltningsutskottet bemyndigats att på landstingets vägnar och för dess räkning ombesörja verkställighet av det sålunda fattade beslutet.

Vid härefter hållen rådpläging om ordningen och sättet för befordran till verkställighet av landstingets förevarande beslut, som numera tagit åt sig laga kraft, hade emellertid förvaltningsutskottet ansett tvekan föreligga om landstinget, med hänsyn till i avtalet intaget förbehåll om förvärvade byggnaders användning för vissa ändamål, utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande ägde förfoga över byggnaderna med tillhörande område på annat sätt. Efter inhämtade upplysningar om rätt tolkning av avtalets bestämmelse i nu angivna avseende hade utskottet fått denna sin uppfattning bestyrkt. Såsom ytterligare stöd härför torde kunna anföras, att det icke kunde anses förenligt med statsverkets intressen, att markområdet jämte byggnaderna toges i anspråk för ändamål, som vid avtalets upprättande ej förutsetts, liksom ej heller att fastigheten genom överlåtelse till tredje man komme till användning för ändamål, som vore för kronan i dess egenskap av ägare till det omkringliggande övningsfältet främmande.

Vid sådant förhållande och då markområdet med därå uppförda byggnader på grund av sin belägenhet inom Västerorrlands regementes övningsfält lämpligen ej syntes böra ifrågakomma till försäljning i fria marknaden samt landstinget, såsom i det föregående anförts, icke vore i tillfälle att för någon landstingets verksamhet disponera nämnda område, finge landstingets förvaltningsutskott härigenom hemställa, att Kungl. Maj:t måtte pröva skäligt att i den ordning, som av omständigheterna funnes pakallad, medgiva och förordna om återgång av det mellan kronan och landstinget den 9 och den 21 de-

cember 1926 ingångna avtalet angående överlåtelse till landstinget av vissa kronan tillhöriga sjukhusbyggnader i Sollefteå med tillhörande markområde.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har i avgivet utlåtande den 9 januari 1932 — under återopande av yttranden i ämnet från chefen för norra arméfördelningen och chefen för Västernorrlands regemente — framhållit, att ett återförvärvande av de ifrågakommande byggnaderna med tillhörande tomtområde vore för kronan i hög grad önskvärt, då byggnaderna kunde med fördel utnyttjas för kronans behov och härigenom tillika förhindras sådan användning i enskild ägo av desamma, som kunde för kronan medföra olägenhet. Avståendet av den för byggnaderna och området betingade köpeskillingen, omkring 12,000 kronor, vilken i avbidan på områdets avstyckning ej kunnat exakt uträknas och erläggas, måste med hänsyn till fördelarna för kronan av avtalets återgång anses vara av ringa betydelse. Härtill komme ytterligare, att skälig hänsyn syntes böra från kronans sida tagas även till landstingets berättigade intresse att få avtalet hävt. Fortifikationsdepartementet finge därför tillstyrka landstingets framställning om hävande av ifrågakomna avtal.

I utlåtande den 27 januari 1932 har *länsstyrelsen i Västernorrlands län* anfört, att enligt länsstyrelsens uppfattning intet intresse förefunnes av att landstinget bibehölle ifrågakommande byggnader för sjukvårdsändamål. Ej heller syntes byggnaderna med fördel kunna på annat sätt användas av landstinget. Med hänsyn härtill och då byggnaderna, på sätt framginge av de militära myndigheternas yttranden i ärendet, kunde komma till användning för kronans behov, finge länsstyrelsen tillstyrka bifall till landstingets ifrågakommande framställning.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till i ärendet förekomna omständigheter har jag ansett, att kronan icke skäligen bör motsätta sig, att omförmälda mellan kronan och Västernorrlands läns landsting ingångna avtal häves. Jag tillstyrker alltså, att framställning i sådant syfte göres hos riksdagen.

Frågan om dispositionen av de å ifrågakommande fastighet befintliga byggnaderna torde sedermera få bliva föremål för närmare utredning.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att omförmälda, den 9 och den 21 december 1926 dagtecknade avtal mellan kronan och Västernorrlands läns landsting angående försäljning till landstinget av viss kronan tillhörig fastighet må gå åter.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hans Edsberg.